

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०७४ कार्तिक, मङ्गसिर र पुस सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरूको विवरण

राष्ट्रिय सूचना आयोग
काठमाडौं, नेपाल

राष्ट्रिय सूचना आयोग

कृष्णहरि बाँस्कोटा

प्रमुख आयुक्त

किरण कुमार पोखरेल

आयुक्त

यशोदादेवी तिम्सिना

आयुक्त

शंकर प्रसाद पाठक

सचिव

स्वत प्रकाशन (Proactive Disclosure)

नेपालको सर्विधानको धारा २७ मा रहेको नागरिकको सूचनाको हकको भावना बमोजिम सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६४ मा प्रत्येक सार्वजनिक निकायले आफ्ना गतिविधिहरूको विवरण ३/३ महिनामा प्रकाशित गर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था छ । यसका लागि ऐन र नियमावलीमा गरी २० वटा शीर्षक तोकिएका छन् । सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रचलन गराउन गठीत यस स्वतन्त्र आयोगले २०७४ कार्तिक-पुषको अवधिमा सम्पादित प्रमुख कार्यहरू अन्य निकायका लागि नमूना / मागदर्शन समेत होस भनी प्रकाशित गरेका छौ । यस अवधिमा सूचना अधिकारीका लागी अन्तराष्ट्रिय विज्ञ सहितको टोलीद्वारा प्रशिक्षण प्रदान गरिएको छ । सातै ओटा प्रदेशको राजधानी जिल्लामा प्रमुख सूचना आयुक्त र सूचना आयुक्तको नेतृत्वमा स्थलगत अनुगमन गरिएको छ । नेपाल सरकारका सचिव र महानिर्देशकहरूसँग सूचनाको हकको प्रभावकारी प्रचलनका लागि अन्तरक्रिया भएको छ । बंगलादेशको प्रतिनिधि मण्डलले नेपालको भ्रमण गरी दुई देश बीचको MOU कार्यान्वयन गर्न Action Plan तयार गरिएको छ । श्रीलंका र जापानको अध्ययन भ्रमण सम्पन्न भएको छ । सूचना दिन अटेरी गर्नेलाई दण्ड गरिएको छ, यसरी २०७४ कार्तिक-पुषको अवधि सूचनाको हकको प्रचलनमा सन्दर्भमा उल्लेखनीय रहेको छ ।

यसरी आयोगले आफ्नो नियमित विवरण प्रकाशित गर्दै आएको सिलसिलामा आ.ब. २०७४।७५ कार्तिक, मंसीर र पुस महिनामा सम्पादित कामको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ । यसलाई आयोगले तीन महिना सम्पन्न भएको एक हप्ता भित्र प्रकाशित गरेको छ । यसै बमोजिम सबै सार्वजनिक निकाय स्वयं अग्रसर भै आ-आफ्नो विवरण सार्वजनिक गर्न आग्रह गरिन्छ ।

राष्ट्रिय सूचना आयोग

मिति : २०७४ माघ ५ गते शुक्रबार

विषय सूची

१.	आयोगको स्वरूप र प्रकृति	१
२.	आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार	२
३.	आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण	३
४.	आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा	७
५.	सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी, सम्बन्धित शाखा प्रमुख	१०
६.	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि	११
७.	निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	११
८.	निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	११
९.	सम्पादन गरेको कामको विवरण	११
१०.	सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद	११
११.	ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची	११
१२.	आमदानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण	१२
१३.	तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण	१२
१४.	अधिल्लो आ.ब.मा सञ्चालित कार्यक्रमहरू	१२
१५.	सार्वजनिक निकायको वेभसाइट	१३
१६.	सूचना परियोजनामा प्राप्त भएको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवम् सम्भौता सम्बन्धी विवरण	१३
१७.	सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन	१४
१८.	सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली	१४
१९.	सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सूचना दिइएको विषय	१४
२०.	सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भए सोको विवरण	१४

राष्ट्रिय सूचना आयोग

काठमाडौं, नेपाल

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली, २०६५को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित विवरण

आ.व. २०७४/०७५ (२०७४ कार्तिकदेखि २०७४ पुससम्म)

१. आयोगको स्वरूप र प्रकृति

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ अनुसार राष्ट्रिय सूचना आयोगको स्थापना भएको हो । यो आयोगमा एक जना प्रमुख सूचना आयुक्त र एक जना महिला सहित दुई जना सूचना आयुक्त रहने व्यबस्था छ । नेपाल सरकारको विशिष्ट श्रेणीको अधिकृत आयोगको प्रशासकीय प्रमुख रहने व्यबस्था छ । आयोगले सार्वजनिक निकायमा रहेका सूचना नागरिकको पहुँचमा पुन्याउने, खुला र पारदर्शी संस्कृतिको विकास गर्ने, सार्वजनिक पदाधिकारीलाई जिम्मेवार तथा जवाफदेही बनाउने, सूचना सार्वजनिक गराउन सम्बन्धित निकायलाई आदेश दिने लगायतका काम गर्नुका साथै सार्वजनिक निकायका प्रमुख वा सूचना अधिकारीले त्यस्तो सार्वजनिक गर्नु पर्ने सूचना सार्वजनिक नगरे वा मागकर्तालाई नदिएमा उजुरी, पुनरावेदन सुन्ने तथा सजाय समेत गर्दछ । हाल आयोगको केन्द्रीय कार्यालय देवीनगर, बानेश्वर-१०, काठमाडौंमा रहेको छ ।

क) आयोगको दुरदृष्टि

विकास, समृद्धि र सुशासनका लागि सूचनाको हकको प्रयोगबाट सुसूचित समाजको श्रृजना गर्ने ।

ख) लक्ष्य

व्यक्तिगत मौलिक हकको संरक्षण गर्दै सूचना माथि नागरिकको पहुँच अभिबृद्धि गर्ने ।

ग) उद्देश्य

- सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रचलन गराउन राष्ट्रिय सूचना आयोगको कार्यान्वयन क्षमताको अभिबृद्धि गर्ने ।
- छनौट भएका केन्द्रीय र स्थानीय सार्वजनिक निकायहरूमा सूचनाको माग र प्राप्ति सम्बन्धी व्यवस्थालाई सुदृढ गराउदै लैजाने ।
- सूचनाको मागमा वृद्धिका लागि क्रियाशील संस्थाहरूलाई अभिप्रेरित गर्ने तथा सहजीकरण गर्दै कार्यक्षमतामा अभिबृद्धि गर्नुको साथै सहजीकरण गर्दै लैजाने र आपूर्ति पक्षासँग सहजीकरण गर्ने ।

घ) रणनीतिक प्राथमिकताहरू

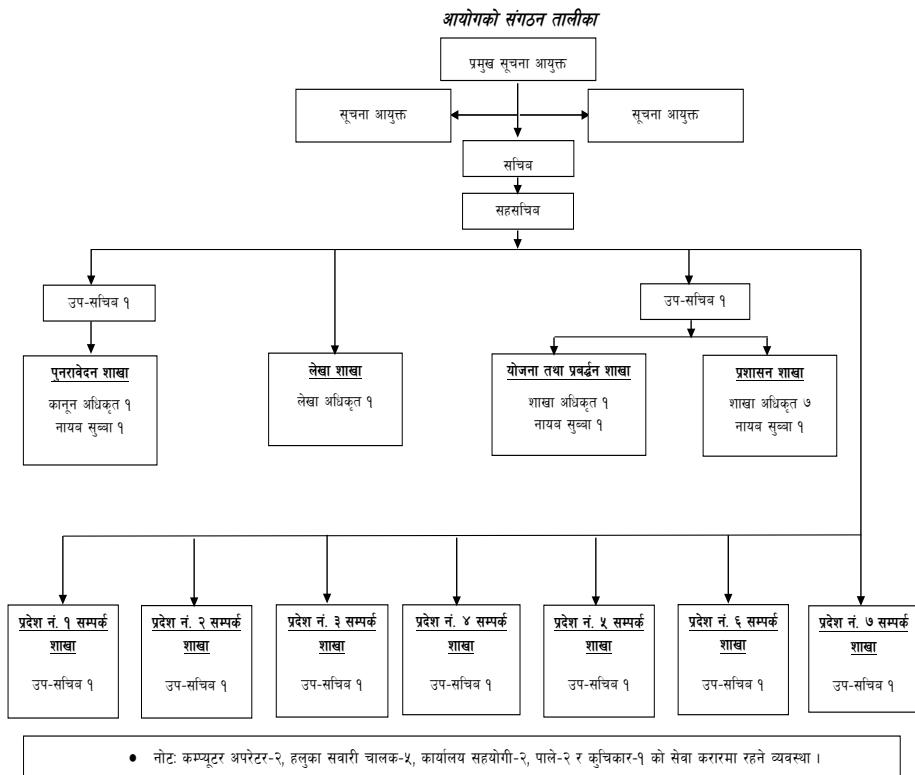
१. सूचनाको हकको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय सूचना आयोगको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
  २. सूचनाको हकको कार्यान्वयनको लागि उपर्युक्त वातावरण निर्माण गर्ने ।
  ३. सूचनाको हकको कार्यान्वयनमा जवाफदेही, स्वःस्फूर्त र क्रियाशील संस्थाहरूको अभिबृद्धि गर्ने ।
२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार रहेको छः
- २.१ आयोग समक्ष परेको पुनरावेदन, निवेदन, उजुरी सुन्ने र तत्सम्बन्धी निर्णय र आदेश दिने ।
  - २.२. सूचनादाताको संरक्षण गर्ने ।
  - २.३. सार्वजनिक निकायका प्रमुख वा सूचना अधिकारीले मनासिव कारण विना सूचना नदिएको वा दिन इन्कार गरेको, आंशिक रूपमा वा गलत सूचना दिएको वा सूचना नष्ट गरेको देखिएमा आयोगले त्यस्तो प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई एक हजारदेखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गरी त्यस्तो प्रमुख वा सूचना अधिकारीविभागीय कारबाही हुने पदमा रहेको भए निजलाई विभागीय सजायको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्ने ।
  - २.४. क्षतिपूर्तिको लागि प्राप्त निवेदन उपर वास्तविक हानि नोक्सानीलाई विचार गरी मनासिब माफिकको क्षतिपूर्ति सम्बन्धित निकायबाट भराई दिन सक्ने ।
  - २.५. सार्वजनिक निकायमा रहेको सार्वजनिक महत्वको सूचना सम्बन्धी अभिलेख, लिखत तथा अन्य सामग्रीको अध्ययन तथा अवलोकन गर्ने ।
  - २.६. त्यस्तो निकायमा रहेको अभिलेख, लिखत वा अन्य सामग्री सम्बन्धी सूचना सूचीकृत गरी मिलाई राख्न आदेश दिने ।
  - २.७. नागरिकको जानकारीको लागि सूचना सार्वजनिक गर्न सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।
  - २.८. समय किटान गरी निवेदकले माग गरेको सूचना दिन सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।
  - २.९. यस ऐन बमोजिमको दायित्व पालना गर्न, गराउन सम्बन्धित पक्षलाई आदेश दिने ।
  - २.१०. नेपाल सरकार तथा सूचना तथा संचारसँग सम्बन्धित विभिन्न निकायहरूलाई सूचनाको हकको संरक्षण र सम्बद्धनका लागि आवश्यक सुभाव दिने वा सिफारिस गर्ने ।

२.११. सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रचलन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अन्य उपयुक्त आदेश दिने आदि ।

३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण :

आयोगलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी नेपाल सरकारले व्यबस्था गर्ने कानूनी प्रावधान रहेको छ । हाल आयोगमा आयुक्तहरू बाहेक ३६ जना कर्मचारीहरू छन् ।

३.१	स्वीकृत कर्मचारी दरबन्दी संख्या	३६ जना
३.२	स्थायी कर्मचारी दरबन्दी संख्या	२४ जना
३.३	करार सेवा कर्मचारी	१२ जना
३.४	जम्मा कर्मचारी संख्या	३६ जना

स्वीकृत संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अनुसार आयोगमा निम्न बमोजिम शाखाहरू रहेका छन् :

३.१ प्रशासन शाखा र योजना, अनुगमन तथा प्रवर्धन शाखा

- कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी काम गर्ने ।
- आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी काम गर्ने ।
- जिन्सी व्यवस्थापन गर्ने ।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- प्रचार प्रसार सामाग्रीहरूको निर्माण, प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने ।
- सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय, संघसँस्था तथा गैरसरकारी सँस्थासँग समन्वय गरी प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- गोष्ठी/सेमिनारहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- कार्यक्रमहरूको अनुगमन, मूल्याङ्कन, समन्वय, सुपरिवेक्षण र प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- सूचनाको हक्कसम्बन्धी प्रवर्धनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
- सूचनाको हक्कसम्बन्धी सभा, गोष्ठी तथा सेमिनारमा भाग लिने ।

३.२ पुनरावेदन शाखा

- सार्वजनिक निकायको प्रमुखले गरेको निर्णयउपर चित नबुझ्ने व्यक्तिले ३५ दिनभित्र आयोगसमक्ष दिएको पुनरावेदनको कारवाही र किनारा गर्दा आयोगले सम्बन्धित प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई आफू समक्ष उपस्थित गराई बयान गराउने, कुनै लिखत पेश गर्न लगाउने, सो सम्बन्धमा साक्षी प्रमाण बुझ्ने तथा सार्वजनिक निकायबाट कुनै लिखतको नक्कल माग गर्ने ।
- पुनरावेदनको व्यहोरा मनासिब देखिएमा समयावधि तोकी पुनरावेदकलाई सूचना उपलब्ध गराउनु भनी सम्बन्धित निकायको प्रमुखको नाममा आदेश गर्ने ।
- पुनरावेदन निरर्थक देखिएमा खारेज गर्ने ।
- सो पुनरावेदनको सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गरी अन्तिम निर्णय गर्ने ।

३.३ प्रदेश नं. १ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हक्कसम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- असल अभ्यासको समन्वय एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।

- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वत प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- सूचना अधिकारी एवं सहायक प्रवक्ता सम्बन्धी कार्य ।
- सूचना अधिकारीहरुको अभिलेख सम्बन्धी कार्य ।
- स्वतः प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हक कार्यान्वयनका लागि तोकिएका क्षेत्रिय तथा जिल्ला कार्यालयसँग सम्बन्ध बनाएर गर्ने कार्य ।
- सर्वेक्षणको आधारमा तालिमको आवश्यकता पहिचान गर्ने र सो सम्बन्धी विवरण (Data Base) तयार गर्ने, गराउने ।
- आयोगद्वारा तोकिएको अन्य कार्यहरु गर्ने ।

३.४ प्रदेश नं. २ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग सम्बन्ध बनाएर गर्ने कार्य ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरुसँग सम्बन्ध बनाएर गर्ने कार्य ।
- असल अभ्यासको सम्बन्ध एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वत प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगको बैदेशिक निकायहरुसँग रहेको सम्बन्धलाई सम्बन्ध बनाएर गर्ने गराउने ।
- बिदेशी दाताहरुबाट प्राप्त रकमको लेखाजोखा गरेर नयाँ परियोजनाहरु तर्जुमा गर्ने ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी प्रावधानहरुलाई परियोजना मार्फत जनतासम्म पुऱ्याउने कार्य ।
- प्रवर्द्धन गरिएका सूचनाको हक सम्बन्धी कार्यहरुलाई मार्गाचित्र (Road Map) अनुसार परियोजना बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- Open Government Partnership and Open Government Data सम्बन्धी कार्य ।
- सूचना परियोजना सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

३.५ प्रदेश नं. ३ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग सम्बन्ध बनाएर गर्ने कार्य ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरुसँग सम्बन्ध बनाएर गर्ने कार्य ।
- असल अभ्यासको सम्बन्ध एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वत प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी सभा, गोष्ठी, तथा सेमिनारमा भाग लिने ।
- आयोगबाट संचालन हुने कार्यक्रमका व्यवस्थापन गर्ने गराउने कार्य ।
- आयोगद्वारा तोकिएको अन्य कार्यहरु सम्पादन गर्ने ।

३.६ प्रदेश नं. ४ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- असल अभ्यासको समन्वय एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वतः प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोग सम्बन्धी कार्य प्रक्रिया र कार्यविधि सुधारका लागि निरन्तर रूपमा क्रियाशील रहने ।
- सार्वजनिक व्यवस्थापनको नविनतम मान्यताहरूको प्रयोगबाट कार्यालयको कार्यसम्पादनको गुणस्तरमा सुधार ल्याउन प्रयासरत रहने ।
- शासकिय सुधारको सम्बन्धमा तालीम गोष्ठी र अन्तरक्रियाहरु संचालन गर्ने गराउने ।
- शासकिय सुधारलाई शासन व्यवस्थाको अभिन्न अंगको रूपमा विकास गर्ने ।

३.७ प्रदेश नं. ५ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- असल अभ्यासको समन्वय एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वतः प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी सभा, गोष्ठी, तथा सेमिनारमा भाग लिने ।
- आयोगबाट संचालन हुने कार्यक्रमका व्यवस्थापन गर्ने गराउने कार्य ।
- आयोगद्वारा तोकिएको अन्य कार्यहरु सम्पादन गर्ने ।

३.८ प्रदेश नं. ६ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- असल अभ्यासको समन्वय एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेकासार्वजनिक निकायका स्वत प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- कानूनी विषयमा सचिव एवं आयोगलाई राय परामर्श दिने सम्बन्धी कार्य ।
- पीडित पक्षलाई राय/परामर्श उपलब्ध गराउने कार्य ।

- अन्य निकायबाट परामर्श माग भएमा आफ्नो राय परामर्श दिने कार्य ।
- आयोग समक्ष पेश हुने उजुरी उपर छानविन, अनुसन्धान गर्ने कार्य ।
- उजुरी/निवेदन उपर निर्णयको लागि सचिव मार्फत् आयोग समक्ष पेश गर्ने कार्य ।
- कानूनी रायका लागि शाखामा प्राप्त हुन आएका बिषयहरुमा अध्ययन गरी महाशाखा प्रमुख समक्ष राय पेश गर्ने ।

३.८ प्रदेश नं. ७ सम्पर्क शाखा

- आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकारका सम्बन्धमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी प्रत्यायोजित कार्यक्रम सम्बन्धमा हुलाक कार्यालयहरुसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- असल अभ्यासको समन्वय एंव सञ्चार सम्बन्धी कार्य ।
- जिल्लामा रहेका सार्वजनिक निकायका स्वत प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- राज्य र नागरिकको हितमा प्रतिकूल असर पर्ने संबेदनशील सूचनाको संरक्षण गर्ने र नागरिक सुसूचित हुने हकको संरक्षण र प्रचलनको लागि ऐन, नियम, नीति, कार्यबिधि, निर्देशिकामा गरिनु पर्ने सुधारको लागि सुभाबहरु तयारी गरी महाशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने ।
- सार्वजनिक निकायहरुबाट नागरिकको सुसूचित हुने कानूनी हक अधिकारका सम्बन्धमा पुन्याइएको सेवा सुविधाको प्रभावकारिता अध्ययन गरी भविष्यमा अवलोकन गरिनु पर्ने रणनीति एवं कार्यनीति तयार गरी महाशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, फैसला भएका मुद्दाहरु कार्यान्वयन भए नभएको पुष्टी गर्ने गराउने ।
- सार्वजनिक निकायहरुबाट सूचनाको हक बमोजिम जनतामा पुन्याउने सेवाको प्रभावकारिता विषयमा आयोगबाट दिने सुभावको मस्यौदा तयार गरी महाशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने ।

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा :

- ४.१ आयोग समक्ष परेको पुनरावेदन, निवेदन, उजुरी सुन्ने र तत्सम्बन्धी निर्णय र आदेश दिने ।
- ४.२. सूचनादाताको संरक्षण गर्ने ।
- ४.४. क्षतिपूर्तिको निवेदन परेमा मनासिब माफिकको क्षतिपूर्ति भराई दिने ।
- ४.८. समय किटान गरी निवेदकले माग गरेको सूचना दिन सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।
- ४.११ सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचलन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अन्य उपयुक्त आदेश दिने आदि ।

राष्ट्रिय सूचना आयोगको

नागरिक बडापत्र

क्र.सं.	सेवाको क्रिसम	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	तल्ला	सेवा प्रदान गर्ने कर्मचारीहरू	निर्णय प्रक्रिया तथा सेवा प्राप्त गर्ने पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्राप्त गर्ने लाने समय	सेवा प्राप्त गर्ने लाने समय	सेवा प्राप्त नभएमा उत्तुरी पुनरावेदन मुन्ने आधिकारी कैफियत	
१.	सार्वजनिक निकायबाट सूचना न्यायाको, ग्राम वा अधुरो सूचना पाएको सम्बन्धमा पुनरावेदन	पुनरावेदन शाखा	देखो	उप सचिव श्री बाबुराजा श्रेष्ठ कामुक अधिकृत श्री चन्द्र प्रकाश अधिकारी शाखा अधिकृत श्री रमेश लाभाछाने नायक सुन्जा श्री विष्णु प्रसाद अधिकृत	- उप सचिव श्री बाबुराजा कामुक अधिकृत श्री चन्द्र प्रकाश अधिकारी शाखा अधिकृत श्री रमेश लाभाछाने नायक सुन्जा श्री विष्णु प्रसाद अधिकृत	- सार्वजनिक निकायको प्रमुखले गोको निर्णयउपर चिन नबुझेसे व्यक्तिले ३५ दिनभित्र अग्रणीसमझा पुनरावेदन दिनसँगै । - यसी प्राप्त पुनरावेदनको कागाही र किनाया गर्दा आयोगले सञ्चारित प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई आफू सम्झा उपस्थित गराई बयान गराउन, कुनै लिखत फेश गर्न ल्याउन, सो सञ्चरक्षणा साझी प्रमाण बुझन वा सार्वजनिक निकायबाट कुनै लिखतको नक्कल मापा गर्ने । - पुनरावेदनको व्यहोरा मनसिव देखिएमा सम्यावधि तेको पुनरावेदकल्ई विना शुल्क सूचना उल्लङ्घ गराउन भर्ती सञ्चारित निकायको प्रमुखको नाममा अदेश गर्ने । - पुनरावेदन निर्णयको देखिएमा खोरेज गर्ने । - सो पुनरावेदनको सञ्चरक्षणा आवश्यक कागाही गरी अन्तिम निर्णय गर्ने र आयोगको आदेशको कार्यालयको अनुमान गर्ने ।	कुनै शुल्क नलाने	पुनरावेदन पर्ने ६० दिनभित्र	आयोगले गोको सम्झा उपरावेदन अन्तिम तिथिमा पुनरावेदन अदालतमा लाग्ने, अन्यको हकमा पुनरावेदन नलाने । आयोगको कार्य र प्रक्रियाका सञ्चरक्षणा सूचना अयुक्त समझ उत्तरी नन्त सकिने ।

३.	शेजना तजुमा गर्ने, सूचनाको हक्कने प्रवर्द्धन गर्ने तथा अनुमान गर्ने	योजना तथा प्रवर्द्धन शाखा तल्ला	पहिलो जोशी - शाखा अधिकृत श्री सुभाष न्हैपाने	- उप सचिव श्री लक्ष्मी जोशी - शाखा अधिकृत श्री सुभाष न्हैपाने	- योजना तथा प्रवर्द्धन शाखा प्रमुखले वार्षिक रूपमा सचालन गर्ने कार्यक्रम तयार गर्ने । - ख्लीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुमान गर्नुपर्ने कामहरूको बजेट कार्यक्रम र औचित्य समेत विचार गरी कार्यक्रम सचालनको लाई अवधारणा तयार गर्ने र कार्यालयन गर्ने । - सूचना परियोजना कार्यालयन गर्ने ।	कुनै शुल्क नलाई	निरन्तर	सचिव श्री शक्यप्रसाद पाठक
३.	आयोगको दैनिक प्रशासन सचालन सूचना अधिकारी /सहायक प्रबन्धक	प्रशासन शाखा तल्ला	भुई तल्ला	उप सचिव श्री वेदनिधि अधिकारी मो.न. ९४५२२७६६६६ शाखा अधिकृत श्री हरि प्रसाद भट्टराई	- कम्चिरी प्रशासन, अधिक प्रशासन, आन्तरिक प्रशासन गर्ने । - स्वयं व्यवस्थापन लगात लाग्ने काम गर्ने । - आयोगसँग सम्बन्धित सूचना माग भावमानित उपलब्ध गर्नु।	कुनै शुल्क लादेन	निरन्तर	सचिव श्री शक्यप्रसाद पाठक

आयोगको नोटिस वोर्ड सेवा नम्बर :- १६५८०७०८८८५२६
फोन नम्बर :- ०१-४४६४४११२, ४४९६५८८
फैसलाका नम्बर :- ४४९६५८५

Web Site :- www.nic.gov.np
ईमेल :- nifo@nic.gov.np
Facebook/[rtinepal](#)

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी, सम्बन्धित शाखा प्रमुख

सि.नं.	शाखा	कर्मचारीको नाम	पद	कैफियत
१.	प्रशासन शाखा	श्री वेदनिधि अधिकारी	उप सचिव	
		श्री हरि प्रसाद भट्टराई	शाखा अधिकृत	
		श्री मोहनबहादुर बुढाथोकी	नायब सुन्बा	
		श्री रबिन गौतम	कम्प्युटर अपरेटर	
२.	योजना प्रवर्द्धन शाखा	श्री लक्ष्मी जोशी	उप सचिव	
		श्री सुभाष न्यौपाने	शाखा अधिकृत	
३.	पुनरावेदन शाखा	श्री बाबुराजा श्रेष्ठ	उप सचिव	
		श्री रमेश लामिछाने	शाखा अधिकृत	
		श्री चन्द्र प्रसाद अधिकारी	कानुन अधिकृत	
		श्री मन्दिरा महर्जन	शाखा अधिकृत	
		श्री विष्णुप्रसाद अर्याल	नायब सुन्बा	
		श्री गैरव गुरुङ	कम्प्युटर अपरेटर	
४.	प्रदेश नं. १ र ६ सम्पर्क शाखा	श्री अच्युतकुमार पौड्याल	उप सचिव	
५.	प्रदेश नं. २ र ५ सम्पर्क शाखा	श्री राजु भण्डारी	उप सचिव	
६.	प्रदेश नं. ३ र ७ सम्पर्क शाखा	श्री सुशील श्रेष्ठ	उप सचिव	
८.	प्रदेश नं.४ सम्पर्क शाखा	श्री अमृतमान श्रेष्ठ	उप सचिव	
९.	सचिवाल शाखा	श्री विक्रम शर्मा	शाखा अधिकृत	प्रमुख सूचना आयुक्त
		श्री उद्धव प्रसाद दुंगाना	शाखा अधिकृत	सूचना आयुक्तद्वय
		श्री प्रमिता शर्मा	शाखा अधिकृत	सचिव
१०.	आर्थिक प्रशासन शाखा	श्री भलक शर्मा पौडेल	लेखा अधिकृत	

६. सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर र अवधि

दश पेजसम्मको सूचना निःशुल्क प्राप्त हुने र सो भन्दा माथि भएमा प्रति पेज रु ५।— दस्तुर लाग्ने, सूचनाको प्रकृति हेरी बढीमा १५दिन सम्मको अवधि लाग्ने ।

७. निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

राष्ट्रिय सूचना आयोगका सचिव श्री शंकर प्रसाद पाठक ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सचिव श्री शंकर प्रसाद पाठक ।

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण (२०७४ कार्तिक-पुस)

९.१ सूचनाको हकको संरक्षण सम्बर्द्धनतर्फ

अभिमुखीकरण कार्यक्रम तथा MIS Orientation तथा अनुगमन कार्यक्रम

S.N.	RTI MIS Orientation & Training Conducted districts	Participants Status
1	Kathmandu 1	152
2	Bhaktapur	47
3	Lalitpur	90
4	Baglung	190
5	Morang	202
6	Banke	214
7	Chitwan	185
8	Jumla	110

९.२ नोटिस वोर्ड सेवा : १६१८०७०७८२४२६ मा सम्पर्क गरी आयोगबाट भईरहेको कामकारवाहीको सूचना प्राप्त गर्न सकिने ।

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

१. कार्यालय प्रमुख सचिव श्री शंकर प्रसाद पाठक

२. सूचना अधिकारी उपसचिव श्री वेदनिधि अधिकारी

११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

११.१ नेपालको संविधानको मौलिक हक धारा २७

- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४
- सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५,
- आयोगको बैठक व्यवस्था सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- निवेदनको कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- उजुरी कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- पुनरावेदन कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- सरकारी निकायले स्वतः प्रकाशन गर्नु पर्ने विवरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१
- राष्ट्रिय सूचना आयोगका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७१
- सूचना अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

१२ आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

राष्ट्रिय सूचना आयोग

खर्चको फाटवारी

२०७४ पौष

बजेट शि. नं.

३५८०९५३

यस महिनाका खर्च	गत महिना सम्मको खर्च	बजेट रववजेट शिर्षक	आर्थिक विनियोजन	यस महिना सम्मको खर्च	वांकी	कैफियत
९६५०८१८०	५७४३४९७३०	२११११ तलब	१६८३६००००	६७०८५७८४	१०१२७४२९६	
२००००१००	१०१०००१००	२१११३ महारी भत्ता	२६६००००	१२१०००१०	१६७०००१०	
८००००१००	३९२६०२१००	२१११९ अन्य भत्ता	४८६००००	४७२६०२१०	१५३९८०	
०।००	०।००	२१११९ पोषाक	१६०००००	०।०	१६०००००	
०।००	०।००	२११२३ औपचार खर्च	१४९००००	०।०	१४९००००	
४५००१००	१८७५०१००	२२१११ पानी तथा विशुली	४५०००००	१९१६५०१०	२५८३५०१०	
७२००१००	३७३५९१००	२२११२ सचार महसुल	५२२००००	३८०७९०१०	१४९२१०१०	
२५०८०१००	१४९८५६०१००	२२११२ घर भाडा	३१०२००००	१५२३६४०१०	१५७३६०१०	
१०४९९१००	४८८४६६३१००	२२२११ इच्छन	११९९००००	५७९०६२१०	६१७९३६१०	
२१९१४३१००	२६१७४३१००	२२२१२ सचालन तथा मर्मत संभार	५००००००	४७८६८६१०	२३३४१०	
०।००	०।००	२२२१३ विमा	१५०००००	०।०	१५०००००	
३४७२५१००	४६३८५४१००	२२३११ कार्यालय सम्बन्धी खर्च	११९९००००	४९८५७९१०	६१९१४२१०	
०।००	८६३८१००	२२३१३ पुस्तक तथा सामाग्री	५०००००	८६३८१०	४९३६१०	
०।००	०।००	२२३१४ इच्छन अन्य प्रयोजन	१५५००००	०।०	१५५००००	
४००००१००	४००००१००	२२४११ परामर्श र सेवा	१५०००००	८०००००	७०००००	
२०३६२०१००	१३१०३३५१००	२२४१२ अन्य सेवा	२७६९००००	१५१३९५५१०	१२३५०४५१०	
८३५१०१०१००	३११४७७६१००	२२५२२ कार्यालय	२०८०००००	४०४९८६६१०	१६७५५३४१०	
२६६९६१००	२६०७३७१००	२२६११ अनुगमन मूल्यांकन	७६४०००	२८६६८३१०	४७७६६७०	
०।००	०।००	२२६१२ ब्रमण खर्च	१००००००	०।०	१००००००	
२७७६९१००	२३३३४४१००	२२७११ विविध खर्च	४९२००००	२६१११३१०	१५०८८७०	
२५७७२०३१००	१४५७७७१०३०	जम्मा	५००८००००	१७१५४९९३१४	३३११००६५	

कुल बजेट

५०२७९००००

वैक : नेपाल राष्ट्र वैक

निकासा

१७५४९९३१४

साता : को.ले.नि.का. एकालकोष साता

खर्च

१७५४९९३१४

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण :

- आ.व. ०७४/७५ (कार्तिक-पुष) मा उजुरी, निवेदन र पुनरावेदनको जम्मा संख्या ६२

१४. अघिल्लो आ.व.मा संचालित कार्यक्रमहरू:

आ.व. २०७३/७४ मा आयोगवाट सम्पादित प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धिको

एक भलक :

क) अभिमुखीकरण कार्यक्रम

सि. नं.	जिल्ला
१.	सिंचुली
२.	रौतहट
३.	अर्घाखाँची

४.	सर्लाही
५.	मनाड
६.	काठमाडौँ
७.	गोरखा
८.	नुवाकोट
९.	सुखेत
१०.	सल्यान
११.	स्याङ्जा
१२.	सिन्धुपालचोक
१३.	धनुषा

ख) MIS Orientation तथा अनुगमन कार्यक्रम

सि. नं.	जिल्ला
१.	सिन्धुली
२.	रौतहट
३.	अर्घाखाँची
४.	सर्लाही
५.	मनाड
६.	काठमाडौँ
७.	गोरखा
८.	नुवाकोट
९.	सुखेत
१०.	सल्यान
११.	स्याङ्जा
१२.	सिन्धुपालचोक
१३.	धनुषा

ग) विद्यालय अन्तरक्रिया कार्यक्रम

सि. नं.	जिल्ला
१.	रुपन्देही
२.	कास्की

१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाइट :

यस राष्ट्रिय सूचना आयोगको वेबसाइट www.nic.gov.np रहेको छ ।

१६. सूचना परियोजनाले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवम् सम्झौता सम्बन्धी विवरण:

२०७३ असार २३ गते आयोग र Governance Facility Nepal बीच पञ्चवर्षीय रणनीतिक कार्य योजना अन्तर्गत दोस्रो चरण प्रारम्भ भएको । GF (Governance Facility) Nepal परियोजनाले करिव रु. ८ करोडको अनुदान सहयोग प्राप्त भइयस परियोजना (२०१६-२०१८) मा संचालन हुने गरी सम्झौता भएको छ ।

आ.व.०५०५/०५ को लक्ष्य

क्र.सं.	विवरण	इकाई	वासिक		प्रयत्न चामालिक		टोको चामालिक		टोको चामालिक		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	
१	२	३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	२०
३। पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू											
१	परिविचर (दराज, टेवत कुर्सी सोफा)	सेट	६.०२	१५५५		१५५५					खरिद प्रविंयामा रहेको
२	मोटसाइकल स्कूटर	वटा	६.७३	१७५०	६	१७५०					विडिओ इन्सेट तथार भ्रमको मृच्छा निकाल्ने तथारी
३	मैसिनो औजार	वटा	६.४९	१६८७		१६८७					खरिद प्रक्रियामा रहेको
४	समाटवेयर	वटा	०.७७	२००	१	२००					खरिद प्रक्रियामा रहेको
क	पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका जम्मा	२०.	५२०२	८	०	५२०२					खरिद प्रक्रियामा रहेको
४। चालु खर्च अन्तर्गतका											
१	दिवस तथा समारोह मताउने कार्यक्रम										
१.१ प्राण्डिय सूचना (भाद्र ३)	दिवस मताउने (भाद्र ३)	वटा	२.३१	५००	१	५००					
१.२ अंतर्राष्ट्रिय सूचना दिवस (थाहा दिवस) मनाउने (संपर्देकर २८)		वटा	१	५००							
१.३ अंगोया स्थापना दिवस		वटा	१	५००							
राष्ट्रिय सूचना आयोग											
											५००

राष्ट्रीय सूचना आयोग

राष्ट्रीय सचिवालय

१८. आयोगले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली:

सबै सूचना खुल्ला रहेको ।

१९. आयोगमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सूचना दिइएको विषय: १ वटा ।

२०. यस अवधिमा निम्न प्रकाशन भएको/तयार भएका वितरण भएको छ :

२०.१ बार्षिक प्रतिवेदन २०७३।०७४

२०.२ सचित्र पुस्तिका

२०.३ सूचनाको सन्देश

२०.४ खुल्ला सरकारी तथ्याङ्क (OGD)

२०.५ MIS Flyer

२०.६ PIOS Guidelines

२०.७ Broucer

२०.८ NSPA (Nepali and English)

२०.९ RTI Jurnal

२०.१० PDMS MIS Guidebook

२०.११ सूचनाको सन्देश (पाठ्यसामाग्री)

प्रस्तुत विवरण आयोगका बेबसाईट www.nic.gov.np मा हेर्न सकिने छ ।

फोन नं ०१-४४६४४१२, ४४९६५४४

फ्याक्स : ०१-४४९६५४५

ईमल : info@nic.gov.np

बेबसाईट : www.nic.gov.np

Helpline: 01-4496544

Audio Notice :1618070782426

राष्ट्रिय सूचना आयोग

देवीनगर, बानेश्वर-१०, काठमाडौं।

फोन नं ०१-४४६४४१२, ४४९६५४४

फ्याक्स : ०१-४४९६५४५

ईमेल : info@nic.gov.np वेबसाईट : www.nic.gov.np

Helpline: Audio Notice : 1618070782426

